

Arbetskadades Nätverk

Leif Kåvestad
Skolvägen 1
122 31 Enskede
tel. 0739 – 37 25 20

Yvonne Lindell
Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm
tel. 08 – 408 980 86
yvonne.lindell@fi.se

15 maj 2017

REGERINGENS uppdrag till Finansinspektion angående: Skadereglering vid personskada gällande AFA Försäkringsbolag

Handläggningstider

Handläggningstiderna har ökat markant senaste åren. I de brev som AFA nu skickar ut till de klagande anger man, att det tar minst ett år innan utredningen kan påbörjas. Det vanliga idag är det tar mellan 12-18 månader innan handläggarna tar fram de underlag som behövs för utredningen. Därefter tar det minst ett år till innan AFA fattar beslut i ärendet. Om överprövning begärs i ärendet tar det ytterligare minst två till fem år innan det har behandlats klart av Omprövningsavdelningen. **Bilaga 1**

Förslag: Finansinspektionen får tillsynsansvar och rapporterar årligen om AFAs hantering av arbetsskador.

Skadereglering

Det finns handläggare som menar att det är den arbetsskadade som ska ta över uppgiften att samla in det underlag som behövs för skaderegleringen. De som skadats i arbetet med hjärnskador, amputerade armar, ben, fantomsmärtor, PTSS som följd, och samtidigt går på starka beroendeframkallande mediciner har nog med sitt eget liv och klarar knappast av att ta itu med de uppgifter som AFA kräver. Tidigare skickades fullmakter till den skadade där handläggaren tog in dessa uppgifter från arbetsgivaren, Skatteverket och andra myndigheter.

Utredningsskyldighet

Genom att AFA lägger över ansvaret för skaderegleringen på den skadade fullgör de inte sin utredningsskyldigt. AFA upplyser den skadade om att:

"Om du inte återkommer med ovanstående handlingar, kommer inte någon vidare åtgärd göras från vår sida." I praktiken innebär detta att många arbetsskadade ger upp sina anspråk på ersättning och alltså inte får sitt ärende prövat. **Bilaga 2**

Förfaringssättet att lägga över utredningsskyldigheten på den enskilde bidrar med stor sannolikhet till att det är upp till 40 procent av dem så får sjukersättning från Försäkringskassan som går miste om ersättning från AFA Försäkring (jfr Riksrevisionens rapport 2007:32).

Information till de skadade

Det är oftast omöjligt att följa AFA:s beslut och förstå vad de grundar dem på. Därmed är det också svårt att bedöma huruvida besluten är riktiga eller om de måste överklagas. Det är också svårt att bedöma av besluten vad som ska överklagas.

Jag har i ett flertal skrivelser till respektive handläggare ställt frågor om vilka regler och lagar som gäller, men inte fått något svar. Eftersom svaren har uteblivit har jag valt att vända mig till deras chef Ulf Willix. Men Ulf Willix svarar inte heller på frågor. **Bilaga 3.1 -3.5**

Även beslut som fattats av Omprövningsavdelningen är oftast omöjliga att följa och förstå. Jag har därför valt att vända mig till chefen för denna instans, Leif Appelgren. Men inte heller vid Omprövningsavdelningen besvaras frågor som rör försäkringen. **Bilaga 4.1 - 4.6**

Eftersom jag inte har fått några svar på mina frågor har jag kontaktat AFAs VD Anders Moberg 2016-11-09. Något svar på detta brev har jag inte heller fått. **Bilaga 5**

Det något komiska är att AFA har som standard att avsluta sina brev med: *"Om du har några frågor är du välkommen att kontakta oss."*

Förslag: AFA bör, liksom förvaltningsmyndigheter, vara skyldiga att motivera sina beslut och att svara på frågor.

De medicinska rådgivarna

Försäkringskassan är den myndighet som beslutar om att godkänna arbetsskadan med tillhörande livränta. Trots att Försäkringskassan har fattat beslut är det inte ovanligt att AFA har sina egna försäkringsläkare,

även kallade försäkringsmedicinska rådgivare (FMR), som friskförklarar de arbetsskadade. Det förekommer också ofta att de i sina yttranden påstår att skadorna inte har något samband med olyckan utan är åldersrelaterade, s.k. degenerativa skador. Det framgår av ett antal domar att sådana invändningar inte är relevanta då den skadade är försäkrad i befintligt skick.

Det finns ingen certifiering eller kvalitetssäkring av de försäkringsläkare som AFA använder sig av. AFA godtar inte heller behandlande läkares bedömningar av samband mellan arbetsskador som relateras till arbetet.

Dessutom kan det ifrågasättas om de försäkringsläkare som yttrar sig i arbetsskadeärenden är jäviga eftersom de samtidigt erhåller miljonbelopp i forskningsanslag från AFA och andra försäkringsbolag.

Förslag: Regeringen har förordnat sakkunniga i medicinska frågor i de allmänna förvaltningsdomstolarna. På liknande sätt bör försäkringsläkarna och de försäkringsmedicinska rådgivarna (FMR) kvalitetssäkras. Socialstyrelsen bör därför få i uppdrag att kvalitetssäkra och certifiera verksamheten för dessa läkare och rådgivare. Jävsfrågan måste också lösas.

Bilaga 6

Godkända arbetsskador

När Försäkringskassan godkänt en arbetsskada skickas beslutet till AFA. Trots att myndigheten Försäkringskassan fattat beslut att godkänna arbetsskadan är det inte ovanligt att AFA anlitar sina egna försäkringsläkare som friskförklarar den skadade. I det fall som redogörs för i bilagorna 7.1–7.3 anlitar AFA en egen läkare trots att en professor som utsetts som sakkunnig av Regeringen konstaterat sambandet mellan arbetet och skadan. AFAs beslut att inte godkänna en redan av Försäkringskassan godkänd arbetsskada innebär att arbetsskadade går miste om ersättning för sveda och värk, lyte och men, samt ersättning för inkomstförlust. **Bilaga 7.1, 7.2 & 7.3**

Förslag: AFA förlorar möjligheten att överpröva Försäkringskassans beslut om att godkänna arbetsskador. AFA får i stället överklaga Försäkringskassans beslut till domstol för att få det överprövat.

Försäkringskassan/AFA

Försäkringskassan godkänner arbetsskadan och den ekonomiska invaliditeten. AFA utreder och godkänner därefter den medicinska invaliditeten med tillhörande ersättning för sveda/värk, lyte/men och olägenheter i övrigt. Dessutom ligger bedömningen av medicinsk invaliditet till grund för inkomstförlusten med ersättning från AFA.

Förslag: Försäkringskassan eller annan myndighet får uppdrag att utreda den medicinska invaliditeten.

Dröjsmålsränta

Flera i Nätverket har ställt frågor till AFA om Dröjsmålsränta. Ingen har fått svar, och de som får ränta får den beräknad efter olika regler. Men AFA "glömmer" också ofta att betala ut dröjsmålsränta helt, eller från fel datum. När dröjsmålsränta utbetalas är det i regel från det datum som begäran om livränta eller ersättning för inkomstförlust inkommit från den skadade. Eftersom AFA får information om arbetsskadan i samband med att Försäkringskassan skickar beslutet till dem borde dröjsmålsräntan istället beräknas från denna tidigare tidpunkt.

Förslag: Det bör fastställas vad som ska gälla för dröjsmålsränta vid ersättning för arbetsskada.

Tidigare skrivelse till Finansinspektionen

I en tidigare skrivelse från Arbetsskadades Nätverk till Finansinspektionen 2015-10-06 bifogades en lista med cirka 40 ärenden där fel ersättning betalats ut. Sedan Aftonbladets artiklar i april 2016 om hur AFA betalar ut fel ersättning har cirka 300 personer kontaktat mig. Jag har fortfarande inte sett ett enda ärende där en arbetsskadad har fått den ersättning som hen har rätt till. **Bilaga 8**

AFA följer inte praxis

Av Högsta Domstolens Dom 2008, Mål nr 2038-07AFA framgår:
"Ersättning för inkomstförlust motsvarar skillnaden mellan den inkomst som den skadelidande skulle ha kunnat uppbära om han inte hade skadats, inkomstunderlaget, och den inkomst som han trots skadan har uppnått."

AFA har skapat en praxis som inte följer detta domslut utan skapat egna regelvidriga standardformuleringar, som motivering för att inte ersätta den

skadade. Samtliga av dessa motiveringar strider mot Arbetsskadelagen och nedan angivna domar från Högsta Domstolen, Hovrätt, Regeringsrätten och Högsta Förvaltningsdomstolen. AFA bryter därutöver även mot de egna försäkringsvillkoren. Exempelvis:

1. Den arbetsskadade har inte rätt till pension efter 65 år fyllda.
Bilaga 9.1
2. Eftersom den arbetsskadade erhöll nytt arbete:
"ska vi utgå från den inkomst han skulle ha i det nya arbetet".
"Vi får utgå från en tänkt inkomst i annat arbete".
"Varför AFA använder Trafikskadenämndens schablonberäkningar".
"Att andra konkurrerande besvär sedan utökar arbetsförmågan kan inte kompenseras av AFA". **Bilaga 9.2**
3. AFA godkänner bara rätt till omprövning om inkomstförlusten understiger 90 %. Enligt LAF gäller 1/20-del inkomstförlust. AFA hänvisar till att den arbetsskadade varit arbetslös, vilket strider mot HDs dom 2009, Ö 4870-06. **Bilaga 9.3**
4. AFA använder sig inte av Skatteverkets uppgifter om taxerad inkomst, utan förfalskar, fabricerar eller manipulerar löneinkomster. Se inlämnade handlingar.
5. AFA använder sig inte av arbetsgivarens eller facklig organisations uppgifter om löneutveckling.

Förslag: I de ärenden där AFAs Omprövningsavdelning inte följer gällande lagstiftning eller praxis bör det finnas en möjlighet för den arbetsskadade att få ärendet prövat i Förvaltningsdomstolen.

Skatteverkets uppgifter

Enligt en dom från Högsta Domstolen, **2008 mål T-2038-07**, ska inkomstförlusten beräknas efter uppgifter om "inkomst före skada" och "inkomst efter skada". Vad det gäller "inkomst efter skada" finns dessa uppgifter hos Skatteverket, dvs. taxerad inkomst. Trots att dessa uppgifter lämnats in av den arbetsskadade används de regelmässigt inte av AFA vid beräkningen av inkomstförlusten. Även AFAs Omprövningsavdelning använder sig av felaktiga uppgifter på motsvarande sätt.

Förslag: Då AFA frångår myndigheten Skatteverkets uppgifter bör detta kunna överklagas till Förvaltningsdomstol.

Uppdrag Granskning

I SvT:s Uppdrag granskning har AFAs hantering av arbetsskadeförsäkringen kritiserats vid två tillfällen, 2001 och 2006. Kritiken har inte lett till någon förbättring för de arbetsskadade och deras rätt att få ersättning såsom lagen föreskriver.

Endast 0,4 % av ärenden som kommer till Skiljenämnden går den klagandes väg. Läkaren Bengt H Johansson uttalande i Uppdrag Granskningens program vad gäller skiljenämnden att:

"Den står i strid med Europakonventionens syn på den enskildes rätt att inför domstol plädera i egen sak".

"När den skadade har fört sitt ärende till AFA, har han ingen möjlighet att påverka utvecklingen, han får inte vara närvarande. Det finns inget rättsskydd, fullständigt unikt inom försäkringsvärlden. Det är ett väldigt förakt för den enskilda individen."

"Skiljenämnden ska inte tillsättas av bolaget, skiljenämnden tillsätts av det bolag som är ens motpart".

"Alla stora företag idag som ska klara sig på en marknad de har en certifiering av sitt arbete. Det här bolaget har ingen certifiering eller någon kontroll."

CD med Uppdrag Granskning 2001 & 2006 bifogas som lå

Felaktigheter vid bedömning

Arbetskadades Nätverk har i april 2017 sammanställt listan *Felaktigheter vid bedömningen av ersättning från AFA*. **Bilaga 10.1 & 10.2**

LO-TCO Rättsskydd

Lennart Stéen på LO-TCO-Rättsskydd har i sin skrift, *Om ersättning för arbetsskada...* på första sidan skrivit:

"Man behöver inte riva/skada ett hus genom grävmaskin eller dynamit. Det räcker med att undergräva dess fundament såsom skedde med arbetsskadeförsäkringen 1992/1993..."

Vidare

Min uppfattning är:

"att en framtida arbetsskadeförsäkring ska handläggas i samhällets regi och inte av privata försäkringsbolag (vinstintresse ska inte få styra villkor och praxis)." Bilaga 11

AFA NEGLIGERAR FÖLJANDE DOMAR

AFA är ingen myndighet men de måste sägas ha myndighetsliknande uppgifter. AFA hanterar uppgifter som regleras i socialförsäkringsbalken och utifrån det perspektivet borde de även följa domstolspraxis.

AFA följer inte praxis vid utredning av medicinsk invaliditet och livränta med inkomstförlust, med hänvisning till:

Högsta Domstolens Dom 2008, T 2038-07, som gäller:

- Inkomstunderlag vad avser "inkomst före skada" samt "inkomst efter skada" med samordning.
- Äldre praxis gällande schablonersättningar
- Rätt till omprövning

Högsta Domstolens Dom 2009, Ö 4870-06, som gäller:

- Arbetskada med efterföljande "sekundär" skada, trots att arbetsförmågan inte har ändrats.

Högsta Domstolens Dom 1998. Mål nr Ö 4232-97 som gäller:

- Arbetslöshet

Svea Hovrätt 2013-12-03, T 4097-13 som gäller:

- Åldersrelaterade skador - s.k. degenerativa skador. Försäkrad i befintligt skick.

Hovrättens DOM 2010, T 790-09 (RH 2010-30) som gäller:

- Behandlande läkare vs försäkringsläkare/FMR-läkare

Högsta Förvaltningsdomstolens Dom 2013, Mål nr 924-12, som gäller:

- Livränteunderlaget
- Schablonersättning

Regeringsrättens Beslut 2007, Mål nr 7227-04 som gäller:

- Principen att den enskilde är försäkrad i "befintligt skick"

Regeringsrättens Beslut 2000, Mål nr 5280-1999, som gäller:

- Livräntan och den faktiska inkomsten före skadan.